

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA, RELACIONS AMB LES CORTS I IGUALTAT

12837 *Reial decret 1181/2018, de 21 de setembre, relatiu a la indicació de l'origen de la llet utilitzada com a ingredient en l'etiquetatge de la llet i els productes lactis.*

El Reglament (UE) núm. 1169/2011 del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, sobre la informació alimentària facilitada al consumidor i pel qual es modifiquen els reglaments (CE) núm. 1924/2006 i (CE) núm. 1925/2006 del Parlament Europeu i del Consell, i pel qual es deroguen la Directiva 87/250/CEE de la Comissió, la Directiva 90/496/CEE del Consell, la Directiva 1999/10/CE de la Comissió, la Directiva 2000/13/CE del Parlament Europeu i del Consell, les directives 2002/67/CE i 2008/5/CE de la Comissió, i el Reglament (CE) núm. 608/2004 de la Comissió, constitueix la normativa que harmonitza a la Unió Europea els requisits que regeixen la informació alimentària i, en particular, l'etiquetatge dels aliments. Així mateix, estableix normes detallades sobre la indicació del país d'origen o lloc de procedència.

D'acord amb l'esmentat Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, actualment, la indicació del país d'origen a l'etiquetatge de la llet i de la llet com a ingredient de productes lactis, en principi, és una informació voluntària, atès que la Comissió, una vegada presentat l'informe al Parlament Europeu i al Consell, sobre la possibilitat d'ampliar l'etiquetatge obligatori de l'origen a la llet i la llet com a ingredient de productes lactis, al qual es refereix l'article 26.5, b) i c), del Reglament esmentat, fins al moment, no ha adoptat cap acte legislatiu.

No obstant això, d'acord amb el que preveu l'article 26.2.a) del Reglament (UE) 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, la indicació esmentada de l'origen és obligatòria quan la seva ommissió pugui induir a error al consumidor quant al país d'origen o el lloc de procedència real del producte.

Al mateix temps, l'article 26.3 de l'esmentat Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, estableix que, quan s'esmenti el país d'origen o el lloc de procedència d'un aliment i aquest no sigui el mateix que el de l'ingredient primari, també s'ha d'indicar el país d'origen o el lloc de procedència de l'ingredient primari de què es tracti, o bé s'ha d'indicar que és diferent del de l'aliment. Aquest requisit és aplicable a partir de l'1 d'abril de 2020, moment de l'entrada en aplicació del recent Reglament d'execució (UE) 2018/775 de la Comissió, de 28 de maig, pel qual s'estableixen disposicions d'aplicació de l'article 26, apartat 3, del Reglament (UE) 1169/2011 del Parlament Europeu i del Consell, sobre la informació alimentària facilitada al consumidor, pel que fa a les normes per indicar el país d'origen o el lloc de procedència de l'ingredient primari d'un aliment.

D'altra banda, addicionalment, l'esmentat Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, a l'article 39, habilita els estats membres a introduir mesures nacionals sobre la indicació obligatòria del país d'origen o del lloc de procedència. L'adopció d'aquest tipus de normes està condicionada al fet que s'hagi demostrat l'existència d'una relació entre determinades qualitats de l'aliment i el seu origen o procedència. Així mateix, hi ha d'haver proves que la majoria dels consumidors considera important que se'ls faciliti la informació esmentada.

En aquest sentit, a través dels resultats d'enquestes adreçades al consumidor espanyol, s'ha justificat davant la Comissió Europa que l'origen de la llet i els productes lactis constitueix una informació demandada per la majoria dels consumidors a Espanya, els quals a més vinculen la menció del país d'origen a la qualitat de l'aliment.

Això permet acreditar que aquest Reial decret respecta les condicions que preveu el Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011.

Per tant, atesa la importància atribuïda a l'etiquetatge d'origen de la llet i els productes lactis, s'ha considerat oportú regular aquesta matèria, amb caràcter experimental, durant un període de dos anys, en línia amb regulacions similars establertes en altres estats membres de l'entorn. Tot això, per tal de proporcionar informació més completa sobre l'origen de la llet emprada com a primera matèria que faciliti al consumidor el seu dret a l'elecció de compra.

El concepte de país d'origen d'un aliment, en virtut del Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, es determina de conformitat amb les normes de la Unió Europea sobre l'origen no preferencial, regulades actualment pel Reglament (UE) núm. 952/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 d'octubre de 2013, pel qual s'estableix el codi duaner de la Unió, segons el qual, quan en la producció d'un aliment intervingui més d'un país o territori, té el seu origen en aquell en què s'hagi produït la seva última transformació o elaboració substancial, efectuada en una empresa equipada a aquest efecte, i que hagi conduït a la fabricació d'un producte nou o que representi un grau de fabricació important.

No obstant això, l'aplicació d'aquest concepte a la llet i els productes lactis podria produir situacions on la llet ha pogut ser munyida o transformada en països diferents del país d'origen del producte final, fet que no permetria informar suficientment els consumidors sobre l'origen de la llet emprada.

Per tant, sembla pertinent preveure una indicació adequada del lloc de munyida i de transformació de la llet, de manera que se satisfacin millor les necessitats dels consumidors i, al mateix temps, s'eviti una complexitat de l'etiqueta, així com càrregues massa costoses a les empreses, que finalment incidirien en el preu final del producte.

No obstant això, amb independència d'això, el criteri per a l'adquisició del país d'origen del producte final es regeix pel que disposa el Reglament (UE) núm. 952/2013, del Parlament Europeu i del Consell, de 9 d'octubre de 2013.

D'altra banda, addicionalment a la informació obligatòria que s'ha de facilitar en virtut d'aquest Reial decret, els operadors d'empreses alimentàries tenen la possibilitat d'afegir informació més precisa del lloc de procedència de la llet, mitjançant la indicació del nom d'una regió o un territori que el consumidor pot associar inequívocament al país d'origen de la llet i, sempre que, per al mateix tipus de producte, el nom de la regió o el territori no coincideixi amb un nom protegit en virtut del Reglament (UE) 1151/2012, de 21 de novembre de 2012, del Parlament Europeu i del Consell, sobre els règims de qualitat dels productes agrícoles i alimentaris.

De conformitat amb l'article 39 del Reglament (UE) 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, aquest Reial decret té per objecte regular les normes relatives a la indicació obligatòria de l'origen de la llet utilitzada com a ingredient en l'etiquetatge de la llet i els productes lactis.

En el procés d'elaboració d'aquesta norma s'han substanciat els tràmits preceptius de consulta pública prèvia i d'audiència i informació pública. Així mateix, s'han consultat les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats, i s'ha rebut l'informe favorable de la Comissió Interministerial per a l'Ordenació Alimentària.

Aquesta disposició s'ha sotmès al procediment de notificació a la Comissió Europea, que preveu l'article 45 del Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011.

Addicionalment, en relació amb les disposicions sobre informació addicional voluntària de l'article 5, aquest Reial decret ha estat sotmès al procediment que preveu la Directiva 2015/1535/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de setembre de 2015, per la qual s'estableix un procediment d'informació en matèria de reglamentacions tècniques i de regles relatives als serveis de la societat de la informació.

El contingut d'aquest Reial decret s'ajusta als principis de bona regulació que preveu l'article 129 de la Llei 39//2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les

administracions públiques. Així, d'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, es justifica aquesta norma en la necessitat d'establir una ordenació adequada del sector lacti. Es compleix el principi de proporcionalitat i la regulació es limita al mínim imprescindible per aplicar la normativa de la Unió Europea. En aplicació del principi d'eficiència, es limiten les càrregues administratives a les imprescindibles per a la consecució del les finalitats descrites, sempre dins del marc de la Unió Europea. En aplicació del principi de transparència, a més de l'audiència pública, durant la tramitació d'aquesta disposició s'han consultat les comunitats autònomes, així com les entitats representatives dels sectors afectats, i s'han consultat els consumidors a través de diferents mitjans. I, en funció del principi de seguretat jurídica, aquesta iniciativa és coherent amb tot l'ordenament jurídic.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació i de la ministra de Sanitat, Consum i Benestar Social, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 21 de setembre de 2018,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

L'objecte d'aquesta norma és regular la indicació obligatòria de l'origen de la llet utilitzada com a ingredient en l'etiquetatge de la llet i dels productes lactis elaborats a Espanya que es comercialitzen en el territori espanyol.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

1. Les disposicions d'aquest Reial decret són aplicables a l'etiquetatge de tots els tipus de llet i productes lactis que consten a l'annex, que es comercialitzin envasats, d'acord amb l'article 2 del Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, sobre la informació alimentària facilitada al consumidor i pel qual es modifiquen els reglaments (CE) núm. 1924/2006 i (CE) núm. 1925/2006 del Parlament Europeu i del Consell, i pel qual es deroguen la Directiva 87/250/CEE de la Comissió, la Directiva 90/496/CEE del Consell, la Directiva 1999/10/CE de la Comissió, la Directiva 2000/13/CE del Parlament Europeu i del Consell, les directives 2002/67/CE i 2008/5/CE de la Comissió, i el Reglament (CE) núm. 608/2004 de la Comissió.

2. Als efectes de la indicació de l'origen de la llet com a ingredient en l'etiquetatge dels productes als quals es refereix l'apartat 1, s'estableixen les disposicions següents:

a) S'entén per llet la definida a la part III de l'annex VII del Reglament (UE) núm. 1308/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de desembre de 2013, pel qual es crea l'organització comuna de mercats dels productes agraris i pel qual es deroguen els reglaments (CEE) núm. 922/72, (CEE) núm. 234/79, (CE) núm. 1037/2001 i (CE) núm. 1234/2007.

b) Inclou la llet procedent de totes les espècies d'animals d'abastament.

c) S'ha d'indicar l'origen de la llet utilitzada com a ingredient que representi un percentatge superior al 50 per cent, expressat en pes, respecte al total d'ingredients utilitzats.

3. No obstant això, com a excepció del que indica el paràgraf anterior, en l'etiquetatge dels productes que esmenta l'annex que estiguin regulats en el títol II del Reglament (UE) núm. 1151/2012, de 21 de novembre de 2012, del Parlament Europeu i del Consell, sobre els règims de qualitat dels productes agrícoles i alimentaris, la indicació sobre l'origen que estableix aquest Reial decret és voluntària.

Article 3. *Etiquetatge. Indicació de l'origen de la llet utilitzada com a ingredient en l'etiquetatge de la llet i els productes lactis.*

1. L'etiqueta de la llet i els productes lactis a què es refereix l'apartat 1 de l'article 2, que enumera l'annex, destinats al consumidor final o a les col·lectivitats, ha d'incloure les indicacions obligatòries següents, relatives a la llet utilitzada com a ingredient:

- a) «País de munyida: (lloc on s'ha munyit la llet)».
- b) «País de transformació: (lloc on s'ha transformat la llet)».
- c) Quan les operacions de munyida i transformació ocorrin en un mateix país, les mencions dels apartats a) i b) es poden substituir per la menció «Origen de la llet: (lloc on s'ha munyit i transformat la llet)».
- d) El lloc de munyida i el lloc de transformació s'indiquen mitjançant una referència a una de les zones geogràfiques següents:

- 1r Estat/s membre/s o tercer/s país/països; o
- 2n «UE» o «fora de la UE» o «UE i fora de la UE»; o
- 3r «Espanya», sempre que el país de munyida o de transformació sigui exclusivament Espanya, i no es pot substituir per l'expressió «UE».

2. Les mencions que preveu l'apartat 1 han de figurar a prop de la llista d'ingredients i s'han d'expressar amb la mateixa mida i color de font utilitzats per a la llista d'ingredients.

3. Quan de conformitat amb l'article 19, apartat 1, paràgraf d), del Reglament (UE) 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, no figurin a l'etiquetatge la llista d'ingredients, les mencions que preveu l'apartat 1 han de figurar a prop de la denominació de l'aliment i s'han d'expressar amb caràcters de la mateixa mida i color de font utilitzats per a la denominació de l'aliment.

4. Les indicacions sobre l'origen de l'apartat 1 de cap manera no han d'estar dissimulades, tapades o separades per cap altra indicació, imatge o altre element interposat i han de complir els requisits quant a disponibilitat i presentació de les mencions obligatòries, que estableix el Reglament (UE) 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011.

Article 4. *Traçabilitat.*

Els operadors d'empreses alimentàries han de disposar de documents, sistemes o procediments adequats que permetin demostrar, davant l'autoritat competent, el país d'origen de la llet emprada en l'elaboració de la llet i els productes lactis inclosos en l'àmbit d'aquest Reial decret i la conformitat de l'etiquetatge d'aquests productes.

Article 5. *Informació addicional voluntària.*

Els operadors d'empreses alimentàries poden completar les indicacions obligatòries que estableix l'article 3, amb una informació addicional més precisa del lloc de procedència regional o territorial de la llet, si aquesta procedeix enterament de l'origen indicat i sempre que el nom de la regió o el territori esmentats no coincideixi amb un nom protegit en virtut del Reglament (UE) 1151/2012, de 21 de novembre de 2012, del Parlament Europeu i del Consell, per al mateix tipus de producte.

La informació addicional que esmenta el paràgraf primer ha d'estar en consonància amb les indicacions a què es refereix l'article 3, i s'ha de referir al nom d'una regió o un territori pertanyent, inequívocament, al país d'origen de la llet que figura a l'etiqueta.

La informació addicional esmentada ha de complir els requisits aplicables a la informació alimentària voluntària del capítol V del Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011.

Disposició addicional única. *Clàusula de reconeixement mutu.*

Els requisits d'aquest Reial decret no s'apliquen als productes legalment fabricats o comercialitzats en els altres estats membres de la Unió Europea o en països tercers.

Disposició transitòria primera. *Comercialització d'existències de productes.*

Es poden comercialitzar els productes fabricats abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret que satisfacin les disposicions aplicables en el moment esmentat, fins que se n'esgotin les existències.

Disposició transitòria segona. *Període d'aplicació.*

Les disposicions d'aquest Reial decret s'apliquen fins a dos anys després de l'entrada en vigor.

No obstant això, en cas que la Comissió Europea adopti, abans de la finalització del període d'aplicació d'aquesta disposició, un acte d'execució, en el sentit de l'article 26 del Reglament (UE) núm. 1169/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, en relació amb l'etiquetatge obligatori del país d'origen o el lloc de procedència dels productes esmentats en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reial decret, aquest perd els seus efectes, des de la data d'entrada d'aplicació de l'acte de la Comissió Europea esmentat.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta de conformitat amb el que disposa l'article 149.1.13a i 16a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, i de bases i coordinació general de la sanitat, respectivament.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor als quatre mesos de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 21 de setembre de 2018.

FELIPE R.

La vicepresidenta del Govern i ministra de la Presidència, Relacions amb les Corts i Igualtat,
CARMEN CALVO POYATO

ANNEX

Llista de productes als quals s'apliquen les disposicions d'aquest Reial decret

Codi nomenclatura combinada (NC)	Llet i productes lactis
0401	Llet i nata, sense concentrar, ensucrar ni edulcorar de cap altra manera.
0402	Llet i nata, concentrades, ensucrades o edulcorades d'una altra manera.
0403	Sèrum de mantega, llet i nata quallades, iogurt, quefir i altres llets i nates fermentades o acidificades, fins i tot concentrats, ensucrats o edulcorats d'una altra manera o aromatitzats, o amb fruita o cacau.
0404	Lactosèrum, fins i tot concentrat, ensucrat o edulcorat d'una altra manera; productes constituïts pels components naturals de la llet, fins i tot ensucrats o edulcorats d'una altra manera, no expressats ni compresos en altres partides.
0405	Mantega i altres matèries grasses de la llet; pastes làcties per untar.
0406	Formatges i mató.